
Plan i program rada i razvitka 2022.

GRADSKA KNJIŽNICA
MARKA MARULIĆA
SPLIT

Split, veljača 2022.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. STRATEŠKI CILJEVI I ZADACI ZA 2022.....	5
3. KAPITALNI I DRUGI POTREBNI PROGRAMI I PROJEKTI GKMM-a U 2022.	6
4. OSIGURAVANJE VEĆEG BROJA KORISNIKA I VEĆE POSUDBE GRAĐE	8
5. NABAVA i OBRADA KNJIŽNIČNE GRAĐE	8
6. KULTURNO-PROMOTIVNI PROGRAMI I PROJEKTI U 2022.	10
Planirana programska aktivnost u 2022. godini	11
Povremeni / mjesečni / tjedni programi	13
Izložbena djelatnost.....	15
Programi i aktivnosti za djecu i mlade	16
Programi za osobe s posebnim potrebama i invaliditetom.....	16
Međuinstitucionalna suradnja	17
Izdavaštvo.....	18
8. DIGITALIZACIJA ZAVIČAJNE ZBIRKE SPALATINE	18
7. RAZVOJ MULTIMEDIJALNIH I E-USLUGA	18
9. INVESTICIJSKI PROGRAMI.....	19
10. ZAKLJUČAK	20

1. UVOD

Godina 2021., upravo kao i 2020., bila je obilježena pandemijom koronavirusa te njezinim posljedicama u poslovanju GKMM-a Split, u pogledu redovitih poslova i planiranih novih knjižničnih programa i projekata. Činjenica je da je broj upisa na razini prošle godine, iako je bolji od 2018. godine. U odnosu na prošlu godinu, bilo je otprilike 1 % manje sveukupnog članstva (prvi upis / obnova članstva / ostala važeća članstva), 10 % više prvoupisanih članova, 1,5 % više obnovljenih te 3% više aktivnih članova. Bilo je 10 % više posuđene građe u odnosu na prošlu godinu, ali znatno manje nego 2018. godine. Svi navedeni podaci upućuju na činjenicu otežanih uvjeta rada uz propisane stroge epidemiološke mjere. Studeni i prosinac bili su posebno teški zbog uvedenih COVID potvrda i nezadovoljstva određenog broja korisnika, kao i zbog dodatnog straha građana od odlaska u javne prostore. Nadamo se što skorijem izlasku iz krize, kao i što manjem broju knjiga na našim policama jer će biti na čitanju u domovima naših građana.

Vlada RH je, u okviru Nacionalne kampanje za poticanje čitanja, 2021. godinu proglasila Godinom čitanja. U sklopu toga, Ministarstvo kulture i medija financiralo je brojne programe i projekte za poticanje čitanja. Za GKMM je najvažniji bio poziv na natječaj „Čitanjem do uključivog društva“ u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“. Nakon provedenog natječajnog postupka odabrano je 12 uspješnih prijavitelja, među kojima je bio i GKMM s projektom „Za dobre vibre – čitaj libre“, koji je aplicirao uz pomoć Razvojne agencije Split – RaST. Važan partner na projektu je Splitsko-dalmatinska županija, čime je započela dobra i tijesna suradnja GKMM-a i Splitsko-dalmatinske županije, prijeko potrebna za dobar rad GKMM-a kao središnje županijske matične knjižnice. Dodijeljenim bespovratnim sredstvima (gotovo četiri milijuna kuna) financirat će se nabava i opremanje bibliobusa, te priprema i provedba aktivnosti poticanja čitanja za pripadnike ranjivih skupina, kao i aktivnosti podizanja javne svijesti o važnosti čitanja za osobni razvoj i društvenu integraciju. Tako se, nakon gotovo 30 godina, ponovno uspostavlja Bibliobusna služba GKMM-a za našu županiju. Tu službu imaju sve veće hrvatske matične knjižnice, a neke od njih imaju i dva bibliobusa. Uspostavljanje Bibliobusne službe iznimno je vrijedno za sve stanovnike Splita i cijele Splitsko-dalmatinske županije budući da se na taj način povećava dostupnost knjižnog fonda i unaprjeđuju se čitalačke kompetencije osoba u riziku od socijalne isključenosti, te se podiže razina svijesti o važnosti čitanja u svim mjestima u kojima je pristup knjizi u ovom trenutku smanjen ili je u cijelosti onemogućen. Naime, prema starom popisu stanovništva iz 2011., na području Splitsko-dalmatinske županije je 26 općina bez knjižnične usluge, a više od 30 naselja s preko 500 stanovnika nema ni narodnu ni školsku knjižnicu. Ukupno više od 60.000

stanovnika u svojem naselju ili općini u sklopu Splitsko-dalmatinske županije nema osiguran pristup knjizi. Projekt traje dvije godine, od 16. 9. 2021. do 16. 9. 2023., te bi krajem 2021. godine, odnosno početkom 2022. godine, naručeni bibliobus trebao biti dostavljen. Projektom su osigurana, uz voditelja projekta, još dva radna mjesta u Bibliobusnoj službi, dipl. knjižničar i pomoćni knjižničar / vozač, dok se Splitsko-dalmatinska županija partnerstvom obvezala održavati Bibliobusnu službu pet godina nakon završetka projekta.

Uspostavljanje Bibliobusne službe otvorilo je pitanje radnog i spremišnog prostora, kao i garažnog prostora za potrebe Bibliobusne službe, a rješenje se pronašlo u donjoj etaži Knjižnice Trstenik (cca 130 m²), koja je neiskorištena i koju bi, zbog poplava, trebalo sanirati. Upravo ta etaža ima izlaz u podzemne garaže zgrade u kojoj se nalazi Knjižnica Trstenik. U razgovorima sa svim mjerodavnim službama, s gradonačelnikom na čelu, u 2022. godini planirano je preuređenje i opremanje navedenih prostora. Uređenjem tog prostora plan je osigurati spremišni prostor i za Knjižnicu Trstenik.

Otvaranje Odjela za djecu i mlade u kotaru Kila/Mejaši, projekt započet prethodnih godina, zbog proceduralnih, pandemijom usporenih procesa dobivanja uporabnih dozvola i vlasničkog lista novog objekta te postupka dodjele prostora Knjižnici, još uvijek je u fazi dogovaranja s mjerodavnim službama o nalaženju najprihvatljivijeg načina da se ti procesi riješe. Nakon dogovora krenulo bi se u realizaciju otvaranja Odjela za djecu i mlade na Kili.

Pokrenuti proces preuređenja Knjižnice „Dalmatina“, zavičajnog poetsko-glazbenog odjela s kućnom bibliotekom Jakše Fiamenga i Spomen-sobom Ljube Stipišića Delmate, tijekom 2022. godine, nakon završenih građevinsko-zanatskih radova, treba završiti opremanjem odjela i njegovim otvaranjem za javnost, a što se službeno planira u jesen. Krajem 2021. godine započete su suradnje sa srodnim institucijama i ustanovama koje će stručno i tematski osnažiti rad ovog odjela. Paralelno s opremanjem odjela, obavljat će se popisivanje, stručna obrada i inventarizacija Delmatine ostavštine i Fiamengovih knjiga iz njegove kućne biblioteke.

Planirani projekt uređenja Spomen-sobe Miljenka Smoje u Knjižnici Žrnovnica u 2022. godini bit će dobar početak obilježavanja stotog rođendana Miljenka Smoje u veljači 2023. godine.

U 2022. godini plan je realizirati treću fazu strateškog cilja za osiguravanje besplatnog upisa djeci do 14 godine (do kraja osnovne škole).

2. STRATEŠKI CILJEVI I ZADACI ZA 2022.

- Razvoj knjižničnog fonda i zbirki: kontinuirano i funkcionalno sređivanje, nabavljanje i pročišćavanje postojećeg fonda u cijeloj knjižničnoj mreži; praćenje potreba korisnika s obzirom na brojne i brze društvene promjene, a sve u skladu s novim Standardima za narodne knjižnice
- Povećanje broja knjižnične građe te bolji i brži pristup znanju i informacijama svim građanima; nabava građe za nove knjižnice te obrada građe donirane za spomen-sobe
- Povećanje broja članova/korisnika knjižnice i poboljšanje knjižničnih usluga (kao što je mogućnost rada Središnje knjižnice cijeli dan tijekom ljeta)
- Osiguravanje treće faze strateškog cilja – besplatan upis za djecu do 14. godine života (do kraja osnovne škole)
- Nastavak osiguravanja povoljnijih upisa najosjetljivijim skupinama građana, povremeno ili trajno
- Otvaranje i pokretanje novih knjižnica i knjižničnih usluga
- U skladu s povećanim brojem članova i knjižničnih usluga, tražit će se veća sredstva za nabavu knjižnične građe i knjižničnih usluga.
- Permanentna i konstruktivna suradnja s Gradom Splitom i njegovim službama, Ministarstvom kulture te sa Splitsko-dalmatinskom županijom, kao i s drugim akterima javnog, privatnog i civilnog sektora, a sve u svrhu uspješnijeg ostvarivanja zacrtanih planova i programa
- U skladu s Revizorskim izvješćem iz 2018., nastavit će se sređivati dokumentaciju i radit će se na utvrđivanju pravnih temelja prostora koje je Knjižnici dao na korištenje Grad Split, a sve u svrhu potencijalnih uključivanja na natječaje za veće infrastrukturne zahvate u prostorima koji trebaju velika sredstva za kvalitetno održavanje i poslovanje.
- Redovito praćenje mogućnosti prijave na nacionalne i europske fondove za energetska i informatičku obnovu naših knjižnica, kao i za druge zahtjevnije knjižnične potrebe
- Permanentno educiranje, stručno usavršavanje i informiranje djelatnika
- Permanentan rad na učinkovitoj, funkcionalnoj, ekonomičnoj i fleksibilnoj organizaciji rada i poslovanja, te povećanje broja zaposlenih u skladu s novim standardima i pravilnicima
- Tijekom proljeća 2022. GKMM će donijeti izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjoj ustrojbi, načinu rada GKMM-a Split te sistematizaciji radnih mjesta. Izmjene i dopune provode se sukladno novom Pravilniku o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci, koji je stupio na snagu 1. listopada 2021., kao i prema novim

Standardima za narodne knjižnice iz rujna 2021. Naime, prema članku 31. spomenutog Pravilnika, Knjižnica je dužna uskladiti svoje opće akte i rad s odredbama Pravilnika u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Pravilnika. Isto tako, navedene promjene potom će se unijeti i u Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita.

- GKMM Split sa svojom Matičnom razvojnom službom za narodne i školske knjižnice u Splitsko-dalmatinskoj županiji u nadležnosti ima 188 ustrojbenih knjižničnih jedinica u svojoj županiji. Ako se uračunaju naponi županijske Matične razvojne službe na zagovaranju osnivanja knjižnica u općinama koje nemaju narodnu knjižnicu, GKMM Split obavlja poslove matičnosti nad ukupno 214 postojećih i potencijalnih knjižničnih ustrojbenih jedinica. Stoga je od velike važnosti osigurati kvalitetne uvjete rada službi.

3. KAPITALNI I DRUGI POTREBNI PROGRAMI I PROJEKTI GKMM-a U 2022. GODINI

- **Nabava i obrada knjižnične građe**

U proračunu Grada Splita i u 2022. godini planirana su jednaka sredstva za nabavu knjižnične građe kao i prošle godine, što je u skladu s obvezama iz Ugovora s Ministarstvom kulture i medija RH. Planirano je 600.000 kn plus dodatnih 200.000 kn za nabavu inicijalne knjižnične građe za Knjižnicu Mejaši i za bibliobus. Ministarstvo kulture i medija povećalo je iznos za knjige za GKMM te je za 2022. godinu planirano 620.000 kn, a na natječaju Ministarstva kulture i medija za sljedeću godinu obavezno moramo tražiti posebno sredstva za nabavu knjižnične građe za Bibliobusnu službu. U skladu s novim Standardom za narodne knjižnice u RH, kao i s potrebama naših građana, planirat ćemo nabavnu politiku GKMM-a kao njezinu ključnu djelatnost.

- **Zavičajna kuća GKMM-a**

Program je započet 2019. godine donacijom kućne biblioteke pok. Jakše Fiamenga (cca 6000 knjiga), a nastavljen je 2021. donacijom ostavštine Ljube Stipišića Delmate od obitelji Stipišić te planiranom ostavštinom Miljenka Smoje od Feđe Klarića. To je program u razvitku s ciljem da sve naše knjižnice strateški posvetimo nekom od naših velikana. U programu nas prate arhitekt Dinko Peračić i svestrana spličanistica Herci Ganz.

U jesen 2022. godine planirano je otvaranje Knjižnice „Dalmatina“ - poetsko-glazbenog odjela GKMM-a s kućnom bibliotekom Jakše Fiamenga i Spomen-sobom Ljube Stipišića Delmate, a

do kraja godine i Spomen-soba Miljenka Smoje u Knjižnici Žrnovnica, što će biti najbolji uvod u obilježavanje Smojina 100. rođendana, 14. 2. 2023. godine.

I u 2022. godini nastavit ćemo s Općinom Šolta suradnju na realizaciji ostavštine Vesne Parun i njezinom prezentacijom u sklopu naše knjižnice u Grohotama.

- **Odjel za djecu i mlade u kotaru Kila/Mejaši**

U skladu s važećim standardima i smjernicama u knjižničarskoj struci, a s ciljem povećanja opsega usluga za korisnike i širenja pokrivenosti teritorija knjižničnom uslugom, GKMM Split ustrajava, bez obzira na proceduralne zastoje i financijske poteškoće, na projektu otvaranja odjela za djecu i mlade u novom i napuščenom kotaru Kila/Mejaši, gdje bi otvaranje takvog odjela bio prvi kulturni sadržaj u kotaru u kojem žive brojne mlade obitelji s djecom. Tim više jer se Kotar Mejaši odriče svojeg prostora u korist otvaranja tog odjela. Plan je otvoriti ga do kraja 2022. godine.

- **Bibliobusna služba: „Za dobre vibre - čitaj libre“**

Prvim knjižničnim EU projektom „Za dobre vibre - čitaj libre“, koji je započeo 16. rujna 2021. godine, sa 100 % bespovratnim sredstvima (cca četiri milijuna kuna) pokrenut je proces otvaranja nove knjižnične Bibliobusne službe. Projekt je započeo 16. 9. 2021. i traje dvije godine, do 16. 9. 2023. godine. Tijekom 2022. godine, u sklopu projektnih aktivnosti, planiran je najzahtjevniji postupak javne nabave bibliobusa, otvaranje dvaju novih radnih mjesta, organiziranje popratnih aktivnosti za poticanje čitanja i podizanja javne svijesti o važnosti čitanja za osobni razvoj i društvenu integraciju osoba kojima je pristup knjizi smanjen u mjestu stanovanja/boravka te, u suradnji s mjerodavnim županijskim službama, zainteresiranim županijskim naseljima i gradovima, a sve u skladu s novim standardima za bibliobusne službe, formiranje županijske bibliobusne mreže stajališta.

- **Besplatni upis djece od 0 do 14 godina (do navršene osnovne škole)**

Realizacija treće faze strateškog cilja „Razlistani mališani“ – besplatnog učlanjenja djece i mladih, i to za djecu do 14 godina (do kraja osnovne škole), te njezina bolja promocija.

- **Najam nužne informatičke opreme za cijelu knjižničnu mrežu**

Većina računala koja se koriste u GKMM-u nabavljena su 2007. godine, prilikom otvaranja Središnje knjižnice. S obzirom na njihovu dotrajalost te financijsku nemogućnost da ih istodobno sve zamijenimo, odlučili smo se na postupak najma informatičke opreme. Od prikupljenih nekoliko ponuda, odabrat ćemo jednu i od ožujka ćemo krenuti s unajmljenim računalima i drugom potrebnom informatičkom opremom za sve knjižnice u mreži.

- **Permanentno opremanje i održavanje knjižnica u mreži**

Sustavno i plansko održavanje i opremanje knjižnica u mreži potrebnim namještajem i drugom nužnom infrastrukturom.

4. OSIGURAVANJE VEĆEG BROJA KORISNIKA I VEĆE POSUDBE GRAĐE

Jedan je od ključnih pokazatelja uspješnosti knjižnice, po kojem Ministarstvo kulture i medija dodjeljuje odgovarajuća financijska sredstva za nabavu knjižnične građe, broj članova u knjižnici i broj posuđene građe. Strateški cilj svake gradske knjižnice mora biti, pa tako i naše, da što više građana koristi knjižnicu i njezine usluge. Realizacija navedenih planiranih programa i projekta zasigurno će imati za rezultat i veći broj korisnika knjižnice i njezinih novih usluga.

5. NABAVA i OBRADA KNJIŽNIČNE GRAĐE

Knjižnična građa pristiže u Knjižnicu kupnjom, otkupom Ministarstva kulture i medija RH, darovima autora, nakladnika ili građana, kao obavezan primjerak i zamjenom. Razvoj knjižničnih zbirki jedna je od najvažnijih trajnih aktivnosti Knjižnice. Kupnja aktualnih i novih naslova, u dovoljnom broju primjeraka, važan je čimbenik za zadovoljstvo postojećih članova i privlačenje novih. Knjižnica se financira iz proračuna Grada Splita, Ministarstva kulture i medija RH, sredstvima Općine Podstrana i Grohote Šolta, Splitsko-dalmatinske županije, donacijama te vlastitim sredstvima. Posljednjih godina jednako se ulažu sredstva u nabavu knjižnične građe, osim što posljednje dvije godine Grad Split osigurava jednaka sredstva za nabavu knjižnične građe koliko i Ministarstvo kulture i medija RH, na što ih obvezuje i ugovor s Ministarstvom. Značajan je to iskorak u odnosu Grada Splita prema GKMM-u i njegovoj osnovnoj djelatnosti – nabavi knjižnične građe za svoje građane. Posljednje dvije godine planirana su dodatna sredstva od Grada Splita za nove knjižnice u iznosu od 200.000 kn. Prošle godine nisu realizirana, ali su ove godine opet planirana (Mejaši, Bibliobus, Knjižnica

„Dalmatina“). Ove je godine Ministarstvo kulture i medija povećalo iznos na 620.000 kn. Sredstva za Grohote i Podstranu smanjena su s 22.000 kn na 20.000 kn.

Planirana sredstva:	
Ministarstvo kulture RH	620.000,00 kn
Grad Split	800.000,00 kn
Splitsko-dalmatinska županija	50.000,00 kn*
Vlastita sredstva	100.000,00 kn
Ukupno:	1.570.000,00 kn

*još nije objavljen natječaj

Nabava knjižnične građe- Grohote

Planirana sredstva:	
Ministarstvo kulture RH	20.000,00 kn
Sredstva Općine	30.000,00 kn*
Ukupno:	50.000,00 kn

Nabava knjižnične građe – Podstrana

Planirana sredstva:	
Ministarstvo kulture RH	20.000,00 kn
Sredstva Općine	30.000,00 kn*
Ukupno:	50.000,00 kn

*Planirana sredstva za Knjižnicu Podstrana i Knjižnicu Grohote još nisu potvrđena od strane općina.

Knjižnični fond GKMM-a, koji ima cca 390.000 jedinica građe, u 2022. godini obogatit će se, uz redovitu godišnju nabavu knjižnične građe, i inventarizacijom i stručnom obradom darovanih knjiga pok. Jakše Fiamenga te građom Delmatine zbirke i zbirke Miljenka Smoje.

Obveza je postojeći fond svake knjižnice redovito revidirati, valorizirati i prema tome ga pročišćavati te, u skladu s tim, sve one knjige koje su po bilo kojoj kategoriji višak i čine police

zatrpanim predlagati za redoviti otpis. Naravno da je, što je veći broj aktivnih korisnika knjižnice, to manje knjiga na policama.

Službu centralizirane nabave, obrade i zaštite knjižnične građe nužno je ojačati novim djelatnicima zbog većeg opsega poslova i zahtjeva u radu.

6. KULTURNO-PROMOTIVNI PROGRAMI I PROJEKTI U 2022.

Programi Knjižnice za 2022. planiraju se financirati iz proračuna Grada Splita, Ministarstva kulture i medija RH, sredstvima Općine Podstrana i Općine Šolta, sredstvima Splitsko-dalmatinske županije, donacijama te vlastitim sredstvima.

Odobreni programi Ministarstva kulture i medija (Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2022. godinu):

MKiM – ODOBRENI PROGRAMI	
Programi knjižnične djelatnosti u 2022. godini	
Nabava knjižne i neknjižne građe za 2022. – GKMM Split	620.000,00 kn
Nabava knjižne i neknjižne građe za 2022. – Knjižnica Podstrana	20.000,00 kn
Nabava knjižne i neknjižne građe za 2022. – Knjižnica Grohote	20.000,00 kn
Mjesec hrvatskoga jezika '22	3500,00 kn
Književni speed dating	2000,00 kn
Knjižnica bez zidova – čitanje bez granica	2000,00 kn
Programi vizualne umjetnosti u 2022. godini	
Splitski filmaši (serija projekcija i predavanja)	10.000,00 kn
Programi digitalizacije u arhivskoj, knjižničnoj i muzejskoj djelatnosti u 2022. godini	
Digitalizacija Zavičajne zbirke Spalatine	15.000,00 kn
Programi gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture u 2022. godini	

Opremanje novog prostora Knjižnice za djecu i mlade u GK Mejaši	100.000,00 kn
---	---------------

MKiM – REZULTATI JOŠ NEPOZNATI	
Programi poticanja razvoja publike u kulturi u 2022. godini	
Librokazi	

Planirana programska aktivnost u 2022. godini

- **Mjesec hrvatskoga jezika**

Mjesec hrvatskoga jezika, 21. 2. – 17. 3.

Dani hrvatskoga jezika, 11. 3. – 17. 3.

Vođeni manifestacijom Instituta za hrvatski jezik „Mjesec hrvatskoga jezika“, i Gradska knjižnica Marka Marulića, kao vitalna snaga u obrazovanju i kulturi, osobito Splita, želi sudjelovati u podizanju svijesti da očuvanje hrvatskog jezika, nacionalnog i kulturnog identiteta ovisi o nama, o tome koliku važnost pridajemo njegovanju i poznavanju našeg jezika.

- Obilježavanje Međunarodnog dana materinskoga jezika (21. veljače)
- Obilježavanje Dana hrvatske glagoljice i glagoljaštva (22. veljače)
- Izložba – novotvorenice ili nelogizmi
- Kviz znanja iz hrvatskoga jezika i pisane baštine
- Radionica 3D printanja – „Printamo glagoljicu“
- Projekt „Librokazi“
- Preporuke hrvatskih autora
- Ugošćivanje hrvatskih književnika i autora

- **Manifestacija Noć knjige 2022.**

Obilježavanje Svjetskog dana knjige i autorskih prava (23. travnja)

Obilježavanje Dana hrvatske knjige (22. travnja)

Noć knjige posvetit ćemo Vesni Parun u povodu 100. obljetnice njezina rođenja (10. travnja)

U planu su:

- Izložba u vitrinama u povodu obljetnice
- Suradnja s Knjižnicom Grohote (otok Šolta).

- **Sudamja, 3. – 8. svibnja 2021.**

GKMM već niz godina tradicionalno sudjeluje u službenom programu Grada Splita. Program je velikim dijelom namijenjen djeci i mladima, a popraćen je raznim radionicama i izložbama.

- **Ljetne radionice za djecu**

Tijekom srpnja i kolovoza GKMM organizira besplatne radionice za djecu i mlade kako bi mogli u knjižnici na kvalitetan način provesti svoje slobodno vrijeme. Tako za vrijeme ljetnih školskih praznika djecu u knjižnici očekuje puno igre i kreativnog učenja, druženje, sklapanje novih prijateljstava...

- **68. Splitsko ljeto u GKMM-a**

„Splitsko ljeto“ najstariji je i najreprezentativniji nacionalni kazališni festival, koji se tradicionalno održava od sredine srpnja do sredine kolovoza u ambijentalnim prostorima splitskih kulturno-povijesnih, mahom otvorenih, lokaliteta. Uglavnom obuhvaća dramski, operni, baletni i koncertni program, a od 2021. i književni program. Suradnja koja je započeta 2021. godine između HNK-a Split i Gradske knjižnice Marka Marulića Split, zajedno s Galerijom umjetnina u Splitu, najbolji je pokazatelj prirodne povezanosti dviju kulturnih ustanova – kazališta i knjižnice. Tijekom 2022. planira se nastaviti s primjerima dobre suradnje i prakse.

- **Mjesec hrvatske knjige (15. 10. – 15. 11.)**

Tijekom nacionalne manifestacije Mjesec hrvatske knjige, posvećene prije svega knjizi, ali i knjižnicama, nastojat ćemo intenzivnije govoriti o knjizi i čitanju, ali i o knjižnicama kao mjestima javnog i slobodnog pristupa.

Povremeni / mjesečni / tjedni programi

Projekt „Librokazi“

Književnu tribinu „Librokazi“ vodi književnica Sara Kopeczky Bajić. Na tribini će razgovarati s različitim piscima o knjigama koje su napisali i objavili, ali i o onima koje će tek biti dovršene i objavljene, o različitim kreativnim procesima, omiljenim autorima i drugim zanimljivim temama iz svijeta književnosti. Ove je godine u planu u projekt uključiti partnera HNK u Šibeniku.

„Knjižnice u kvartu“

Kreativna radionica za osnovnoškolce i srednjoškolce u suradnji sa studentima i diplomantima splitske Umjetničke akademije (UMAS) s kojima će male knjižnice promovirati svijest o promatranju, a posredno i u oblikovanju vlastitog vizualnog okruženja.

Književni „speed dating“

Književni "speed dating" projekt je koji bi okupio hrvatske književnike i građane u popularnoj brzinskoj formi inače predviđenoj za upoznavanje partnera. Zadana forma predviđa nekoliko minuta razgovora, unutar kojih građani imaju priliku upoznati se s hrvatskim književnicima te im postavljati pitanja po vlastitom izboru. Nakon isteka zadanog vremena, sudionici prelaze na drugi stol kako bi porazgovarali i postavili pitanja sljedećem hrvatskom književniku. U planu je suradnja s nakladničkim kućama.

„Marul“ - mala škola šaha

Mala škola šaha je projekt s programom koji je kreativni intelektualni poligon za djecu i mlade, koji će u dijalogu s međunarodnim šahovskim trenerom kroz tjedne treninga kultivirati vlastitu objektivnost, maštu, ambicije u otvorenom društvenom kontekstu kakve nudi polivalentno okruženje knjižnice (Središnjica i svi odjeli u mreži). Projekt je započeo 2021. godine i naišao je na veliki interes. Tijekom 2022. u planu je nastavak dobre prakse.

„Knjižnica bez zidova – čitanje bez granica“

Gradska knjižnica Marka Marulića ostvaruje uspješnu suradnju s dječjim književnicima, udrugama i odgojno-obrazovnim institucijama, a projektom „Knjižnice bez zidova – čitanje bez granica“ želimo proširiti krug djelovanja. Tijekom posljednje godine dana sve su se naše

aktivnosti odvijale isključivo unutar ustanove. Želja nam je izići van i približiti se djeci koja su zbog pandemije ostala zarobljena u svoja četiri zida.

Promocije knjiga mladih autora

Promocije knjiga uz popratne kulturno-umjetničke sadržaje, s naglaskom na poticanje mladih na pisanje, često je viđena praksa u GKMM-u.

Obilježavanje značajnijih obljetnica

Programska djelatnost GKMM-a obuhvaća i kulturno-umjetničke sadržaje kojima se obilježavaju važniji datumi iz hrvatske i svjetske povijesti. Prije svega, naglasak je stavljen na hrvatsku povijesnu, kulturnu i književnu baštinu. Izložbena aktivnost sastavnica je tih programa.

Upoznaj splitske filmaše

Programi koji uključuju vizualne medije i film oduvijek su bili dio knjižnice. Ambijent koji dobijemo u knjižnici i iskustvo s kojim odlazimo nakon što je posjetimo rijetko se kada može zamijeniti sa sličnim iskustvom stečenim kod kuće. Film je vizualni medij pomoću kojeg se može izazvati snažna reakcija gledatelja, a u isto ga vrijeme informirati i educirati o određenog tematici. „Upoznaj splitske filmaše“ projekt je čiji je glavni cilj upoznavanje i promocija splitske kinematografije i splitskih autora filmova, a program će biti namijenjen građanima Splita i Splitsko-dalmatinske županije, učenicima osnovnih i srednjih škola, te svima onima koji imaju želju i sklonost prema dubljem upoznavanju splitske filmografije.

VR@gkmm

VR korisnicima omogućava novu razinu interakcije s računalom, a u ovom projektu simulirat će sadržaje na inovativan način. Projekt će biti namijenjen svim korisnicima GKMM-a i građanima Splita, a provodit će se na edukativnim radionicama uz korištenje tehnologije za virtualnu stvarnost. Za izradu virtualnog svijeta i pripremu sadržaja bit će zadužen, kao partner GKMM-a, „Prime render studios“, koji čini tim pripovjedača, redatelja, umjetnika, animatora i dizajnera koji spajanjem umjetnosti i kreativnosti s tehničkim znanjem, uz pažnju za detalj, izrađuju sadržaj iznimne kvalitete i vizualne snage.

Virtualni sadržaji i usluge za djecu i mlade

Cilj nam je prilagoditi digitalne sadržaje i usluge na mrežnim stranicama GKMM-a djeci i mladima. Želja nam je stvoriti vizualnu prepoznatljivost prilagođenu ciljanoj skupini, poboljšati

način komuniciranja putem globalne računalne mreže i zadovoljiti njihovu potrebu za interaktivnošću te, općenito, njihove želje i potrebe za online sadržajima i uslugama.

- **„Male slobodne knjižnice“**

Zbog velikog interesa i iznimno pozitivne reakcije javnosti, Odjel za odrasle Središnje knjižnice Gradske knjižnice Marka Marulića Split nastavlja s projektom „Male slobodne knjižnice“. Nakon što je u listopadu 2021. postavljena prva mala slobodna knjižnica na otoku Šolti, u Grohotama, u 2022. planira se postavljanje i druge, i to u Nečujmu. U planu je postavljanje male slobodne knjižnice i u kotaru Spinut.

Osnovni su ciljevi ovog projekta poticanje čitanja i podizanje svijesti o važnosti čitanja, poticanje pismenosti i razvijanje duha zajedništva među stanovnicima našega grada. Potrebna su dodatna sredstva za kupnju novih kućica za knjige kako bismo zadovoljili potražnju kotara. Nastavak projekta provodit će se sukladno financijskim mogućnostima i obujmu ostalih poslova. Očekujemo da će daljnji razvitak projekta i dalje povezivati ljude čitanjem te obogaćivati kulturnu i turističku ponudu grada. Potencijalni partneri projekta su Turistička zajednica grada Splita i Grad Split.

Navedene programe ćemo prijaviti i na natječaj Grada Splita (Javni poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Grada Splita za 2022. godinu) koji je tek objavljen i traje do 7. ožujka 2022. godine, kao i na natječaj Splitsko-dalmatinske županije koji još nije objavljen.

Izložbena djelatnost

U izložbenom prostoru Središnje knjižnice (atrij i izložbene vitrine) GKMM organizira izložbe akademskih umjetnika, slikara i kipara amatera, likovnih udruga i dr. Trajanje izložbe je 21 dan, što znači da se godišnje održi dvadesetak izložbi. Izložbena aktivnost kontinuirano se tijekom godine također provodi u knjižnici Brodarica i knjižnici Bol-Plokite. U ostalim knjižnicama izložbena je aktivnost povremenoga karaktera.

Izložbe u Središnjici 2022.:

- Nenad Vetma: „Moje slike, moji snovi“
- Cindy Burkhardt: „12 Countries in 12 Months“
- Suradnja s Talijanskim institutom za kulturu: izložba stripa prema romanu Prima Levija
- Izložba akademskog slikara Petra Radovića
- Suradnja s Grafičkom školom Split i obilježavanje 100. obljetnice rođenja Vesne Parun
- Izložba Maje Jelusić: „Akvarij more“

- Izložbe strip-tabli renomiranih talijanskih strip-crtača: „Moreno Burattini, Zagor u Splitu“
- Izložba udruge „Srce“
- Izložba Ive Božić: „Male stvari“
- Hrvatsko planinarsko društvo „Mosor“: „Spajanje s duhom prirode“
- Izložba Anđelke Sinovčić
- Izložba Milene Bašić
- Izložba Lili Gluić
- Izložba fotografija Denisa Bobana

Programi i aktivnosti za djecu i mlade

Sadržaji i programi koje Knjižnica nudi obogaćuju spoznaje, omogućavaju druženja s drugom djecom te stvaraju naviku korištenja knjižničnih sadržaja za djecu i mlade. Odjel za djecu i mlade mjesto je gdje djeca i roditelji te učenici osnovnih i srednjih škola provode svoje slobodno vrijeme, sudjeluju u kreativnim radionicama, koriste igraonicu te priručnu građu za pisanje referata i domaćih zadaća. U knjižničnom fondu zastupljena je građa za predškolski uzrast, za niže i više razrede osnovne škole te zbirka za mlade, ali i za roditelje. Posebna pažnja posvećuje se i izboru igraćaka za dječju igraonicu i njima primjerenih slikovnica, kako bi se djecu već od rane dobi odgajalo za korištenje knjižnice. Naglasak u 2022. godini bit će, nakon popuštanja epidemioloških mjera, čvršća suradnja s vrtićima i školama u svrhu dodatne promocije besplatnog upisa za djecu i promocije knjige i čitanja.

Programi za osobe s posebnim potrebama i invaliditetom

Čitateljski klub: „Čitajmo zajedno“

Osim zaljubljenika u knjigu i čitanje, želimo okupiti i osobe s invaliditetom i pružiti im osjećaj da mogu doći na mjesto kao što je knjižnica i osjećati se ugodno, da se mogu zabaviti, zajedno čitati i jednostavno uživati u pisanoj riječi, kao što bi bilo tko drugi u nekom čitateljskom klubu. Intencija je da osobe s invaliditetom čine većinu u ovom čitateljskom klubu kako bi se pokazalo da osobe s invaliditetom mogu biti promicatelji kulturnih programa i čitanosti. Svakako ne treba zanemariti inkluzivni i integracijski karakter čitateljskog kluba što sugerira sami naziv – Čitajmo zajedno. U čitateljski klub su dobrodošle i osobe koje nisu osobe s invaliditetom. Slijepe i slabovidne osobe koje nisu u mogućnosti čitati fizičku knjigu mogu čitati naše zvučne knjige.

Podcast s osobama s invaliditetom

Podcast ima za cilj prvenstveno pokušati promijeniti svijest o osobama s invaliditetom te prikazati njihovo položaj u društvu. U emisiji će sudjelovati osobe s invaliditetom i osobe koje s njima rade progovarajući o njihovim osobnim pričama, a sve će biti emitirano na YouTube kanalu GKMM-a, kao i na društvenim mrežama Knjižnice.

Slikovnica Luce Cetinić, Svjetlana – priča o neobičnom djetinjstvu

Priča je nastala u okviru projekta Gradske knjižnice Marka Marulića Split, Osmijeh me nosi – tribina OSI, koji je kreiran i proveden u suradnji s autoricom u razdoblju od 2019-2021., a bit će objavljena kao sedmi naslov Biblioteke Marulica, pri GKMM-u Split. Knjiga govori o autoričinom djetinjstvu kroz prizmu invalidne osobe, a posvećena je djeci i odraslima s porukom – Svako ljudsko biće, a napose ti koji čitaš, jedinstveno je i vrijedno pažnje.

Međuinstitucionalna suradnja

GKMM svakodnevno u ostvarenju svojih programa surađuje s pojedincima, udrugama, vrtićima, školama, kulturnim ustanovama i manifestacijama, pa su se do sada u GKMM-u održavali Tjedan znanosti, Dani talijanske kulture, Mjesec frankofonije, Tjedan mozga, Tjedan psihologije i mnogi drugi. Suradnjom s Centrom za socijalnu skrb, Domom za odgoj djece i mladeži Split te Domom „Maestral“, udrugom „Lastavice“ i dr. omogućen je besplatan upis njihovim korisnicima. Važno je naglasiti dobru međusobnu suradnju gradskih kulturnih ustanova, kao što je prošle godine bila suradnja s HNK-om Split i Galerijom umjetnina Split u sklopu 67. Splitskog ljeta, a što se planira ponoviti i ovog ljeta. Važna ovogodišnja suradnja bit će s Umjetničkom akademijom u Splitu, čiji će studenti, u sklopu svojeg kolegija Klapsko pjevanje, popisivati rukopisnu i drugu građu iz ostavštine Ljube Stipišća Delmate, kao i ostale suradnje sa stručnjacima iz drugih kulturnih i obrazovnih gradskih i županijskih institucija (Muzej grada Splita, Umjetnička akademija, Pedagoška akademija, Glazbena škola Josipa Hatzea, Radio Split, Sveučilišna knjižnica u Splitu, Državni arhiv u Splitu, Festival dalmatinskih klapa Omiš, Splitski festival...), kao i istaknutih pojedinaca za uključivanje u aktivnosti Pjesničko-glazbenog zavičajnog odjela „Dalmatina“. Isto to planira se kod uređenja Spomen-sobe Miljenka Smoje. Još jedna vrlo važna suradnja bit će sa županijskim mjerodavnim službama i svim županijskim gradovima, općinama i naseljima te njihovim institucijama, ustanovama i udrugama, zainteresiranim za uključivanje u mrežu županijskih bibliobusnih stajališta.

Izdavaštvo

Tijekom 2022. GKMM-u je u planu nastaviti svoju nakladničku aktivnost – razvijati Biblioteku Marulica Odjela za djecu i mlade, u kojoj će se nastojati književne veličine i velikane približiti djeci na prikladan i zabavan način, te poticati autore na objavljivanje tematski raznovrsnih i kvalitetnih slikovnica i knjiga za djecu i mlade. U elektroničkim izdanjima tekstova o starom Splitu iz pera poznatih splitskih autora i suradnika knjižnice na planu zavičajnosti, Kaleidoskopu, i tekstova o starim splitskim obiteljima i značajnim pojedincima koji su živjeli i djelovali u Splitu, Splitskom spomenaru, planira se redovito objavljivati članke stalnih suradnika, prof. Frane Barasa, Mladena Cukrova, Roberta Kučića, Ivana Boškovića... Isto tako, plan je redovito objavljivati tekstove na splitskoj čakavštini.

Tijekom 2022. u planu je izdavanje:

- Zbornik sa stručnog skupa „Uloga nove generacije knjižničara u razvoju knjižnica budućnosti“, održanoga 22. studenoga 2021., s posebnim osvrtom na 70 godina povijesti Gradske knjižnice Marka Marulića u Splitu
- Slikovnica „Svjetlana – priča o neobičnom djetinjstvu“, autorice Luce Cetinić. Priča je nastala u okviru projekta Gradske knjižnice Marka Marulića Split „Osmijeh me nosi – tribina OSI“.

8. DIGITALIZACIJA ZAVIČAJNE ZBIRKE SPALATINE

U 2021. godini nastavljamo s digitalizacijom istaknutih izdanja iz Zavičajne zbirke Spalatine. GKMM je s digitalizacijom vrijedne građe Zavičajne zbirke Spalatine započela 2009. s ciljem zaštite izvornika te povećanja dostupnosti i popularizacije vrijednih djela. Odabiru se jedinice građe koje svojim sadržajem i povijesnom vrijednošću predstavljaju kulturno dobro, značajno za splitsku i hrvatsku kulturnu baštinu.

GKMM je tehnički i stručno osposobljen za samostalno izvođenje postupka digitalizacije, ali u ovom je slučaju zbog izuzetne osjetljivosti građe potrebno angažirati vanjskog suradnika.

7. RAZVOJ MULTIMEDIJALNIH I E-USLUGA

Godina pandemije koronavirusa dodatno je istaknula potrebu razvijanja multimedijalnih vještina i uvođenje dodatnih elektroničkih sadržaja i programa u knjižnični rad (posudba e-knjiga, online članarine, rezervacije, online opomene, brojni virtualni programi i radionice...). Stoga će se u 2022. raditi na uvođenju novih tehnologija i komunikacijskih pomagala te na stjecanju znanja i vještina u njihovu ovladavanju. Plan je ravnomjerno ih rasporediti unutar knjižnične mreže.

U 2022. godini i dalje planiramo organizirati besplatne radionice početničkog programiranja namijenjenog djeci i mladima, te radionice 3D printanja. Knjižnica je donacijom udruge „Institut za razvoj i inovativnost mladih“ dobila još jedan 3D printer, s kojim se planiraju održavati radionice printanja na kojima se iz digitalnog dizajna dobiva fizički model.

Knjižnica nastavlja sa sudjelovanjem u Erasmus+ projektu „Read-in-Club“, kojemu je cilj osposobiti profesionalce u knjiškom sektoru za organiziranje knjiških klubova prilagođenih digitalnim vremenima i uvjetima. U ožujku je planiran posjet našoj knjižnici svih partnera iz projekta (Culturepolis i Hellenic Foundation for Culture iz Grčke, organizacija IED s Cipra, Društvo slovenskih pisaca iz Ljubljane, organizacija ITStudy iz Mađarske i Sandorf iz Hrvatske).

Gradska knjižnica Marka Marulića sudjeluje u još jednom Erasmus+ projektu – „Poboljšanje digitalnih kompetencija u obrazovanju odraslih unutar rada narodnih knjižnica“. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije u sklopu programa Erasmus+, a pripada ključnoj aktivnosti obrazovanja odraslih (KA1) te uključuje mobilnost i praćenje rada knjižnica u Danskoj i Finskoj. Očekuje se da će knjižničari odlaskom na usavršavanje unaprijediti profesionalni i osobni razvoj te da će učenjem od drugih asimilirati nova znanja i vještine koja će poslije moći prenijeti kolegama i lokalnoj zajednici, a sve to u svrhu poboljšanja rada ustanove i unaprjeđenja knjižnične struke.

9. INVESTICIJSKI PROGRAMI

Kapitalna ulaganja:

- Realizacija EU projekta „Za dobre vibre – čitaj libre“ i uspostavljanje Bibliobusne službe
- Uređenje podrumskog prostora Knjižnice Trstenik i garažnog prostora ispred ulaza u knjižnicu za potrebe Bibliobusne službe
- Opremanje i otvaranje Knjižnice Grad sa Spomen-sobom Ljube Stipišića u Zagrebačkoj 4
- Uređenje Spomen-sobe Miljenka Smoje u Knjižnici Žrnovnica
- Uređenje i otvaranje Knjižnice za djecu i mlade Kila u kotaru Mejaši;

Druga ulaganja:

- Nabava polica za knjige, ormara, izložbenih stalaka, graničnika, boksova za slikovnice i radnih stolica za sve knjižnice u mreži koje to trebaju, u fazama, ovisno o financijskim mogućnostima
- Održavanje sofisticiranog informatičkog, klimatizacijskog i ventilacijskog sustava cijele mreže te rasvjetnih tijela s planom pronalaženja ušteda, kao i mogućnosti rješavanja većih problema (dotrajale stijenke i nedostatak ventilacije u Knjižnici Trstenik)
- Saniranje štete od prokišnjavanja u Knjižnici Bol-Plokite
- Kontinuirano praćenje potreba i mogućnosti realizacije što bolje dostupnosti knjižničnih usluga za osobe s invaliditetom
- Sva ostala, redovita i izvanredna, ulaganja za svakodnevno funkcioniranje knjižničnog poslovanja.

10. ZAKLJUČAK

U predloženom planu i programu, u skladu s općim ciljevima Knjižnice, kao i njezinom matičnom ulogom za Splitsko-dalmatinsku županiju, nastaviti će se s dobrim praksama u razvijanju i jačanju njezine funkcije informacijskog, obrazovnog, kulturnog i komunikacijskog multimedijalnog središta Splita i Splitsko-dalmatinske županije, a sve kako bi se građanima osigurao kvalitetan pristup znanju, informacijama i kulturnim sadržajima za potrebe odgoja i obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cjeloživotnog učenja, informiranja i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena.

I ovaj predloženi plan i program razvitka i rada ovisit će o situaciji vezanoj uz pandemiju koronavirusa. Želja je svih da se vrati vrijeme kad će građani moći bez straha dolaziti u prostore knjižnice, posuđivati knjižničnu građu te posjećivati njezine programe.

Da bi se plan i program rada mogao uspješno realizirati, potrebno je nastaviti dobru suradnju i potporu s osnivačem Gradom Splita, Splitsko-dalmatinskom županijom, Ministarstvom kulture i medija RH, kao i s drugim akterima javnog, privatnog i civilnog sektora. Stoga će se, u suradnji s Upravnim vijećem i mjerodavnim službama, i dalje razvijati pozitivan odnos razumijevanja i podrške, te će se otvoreno i transparentno i dalje zagovarati knjižnične programe i projekte kako bi se osigurala stabilnost poslovanja Knjižnice. Nastojat će se pratiti domaće i svjetske trendove u knjižničarstvu te ih implementirati u rad GKMM-a, vodeći računa o posebnostima grada i županije koju predstavljamo.

Ravnateljica

Gradske knjižnice Marka Marulića Split

Grozdana Ribičić, knjižničarska savjetnica

Predsjednica Upravnog vijeća

Gradske knjižnice Marka Marulića Split

Mirta Matošić, knjižničarska savjetnica

KLASA: 612-04/22-02/1

URBROJ: 2181-237-05/22-86